

Podklady pro modul školení P
v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání MŠMT ČR

PUBLIKOVÁNÍ NA WWW
redakční a publikační systémy

Ondřej Neumajer

Praha, leden 2004

O těchto materiálech aneb slovo úvodem

Tyto podklady pro učitele, odhodlané k absolvování volitelného modulu *Publikování na WWW*, pokrývají především oblast on-line redakčních a publikačních systémů, jakožto efektivního nástroje pro publikování informací na webu. Tato oblast rozšiřuje a volně navazuje na velmi kvalitní text RNDr. Pavla Satrapy *Vytváření WWW stránek*.

Text je určen učitelům, kteří zatím nevědí, co si pod pojmem *redakční a publikační systém* představit, ale již mají povědomí o fungování Internetu a o službě WWW. Mnozí uživatelé Internetu se s redakčními systémy pravidelně setkávají, ačkoli nevědí, že se takto nazývají. Redakční systémy jsou zde popsány z obecného čtenářského a autorského hlediska s důrazem na některé zajímavé funkce. Snažil jsem se co nejvíce se vyhnout technologickým podrobnostem, ve kterých si „lidé od počítačů“ tolik libují.

Tyto stránky vznikly na základě podnětů z lektorování školení. Mnoho učitelů požadovalo papírové podklady, který by si mohli do příště nastudovat, případně schovat na později. Rozhodně tedy nejde o povinnou četbu, kterou musí absolventi tohoto modulu pečlivě nastudovat. Schopný lektor dovede problematiku redakčních systémů představit prakticky a jistě poutavějším způsobem, nežli je v těchto skriptech zachycena.

Bohužel se mi nepodařilo ani v tištěné literatuře ani na Internetu nalézt vhodnější informační zdroje, které bych mohl doporučit pro další studium. Pokud by čtenáře problematika redakčních systémů zaujala hlouběji, doporučil bych dokument *Internetové redakční a publikační systémy*, který je možné stáhnout z <http://www.ariga.cz/>. Jedná se o materiál komerční firmy zaměřený především na analýzu problémů a výdajů při nákupu redakčního systému (který shodou okolností nenápadně propaguje jeden konkrétní redakční systém stejnojmenné firmy). Zvědavé učitele dějepisu by mohla zaujmout podrobná historie redakčních systémů.

Redakční systémy byly do osnovy modulu zařazeny proto, že se jedná o jeden z velmi hojně užívaných způsobů sdílení informací na webu. Nejlépe se člověk naučí publikovat tak, že si to jednoduše vyzkouší. Z těchto důvodů jsme na webové podpoře modulu na adrese <http://www.jsi.cz/stranky/> připravili jednoduchý redakční systém, ve kterém si mohou vyzkoušet své publikační dovednosti všichni absolventi tohoto modulu.

Přeji Vám hodně zdarů při objevování

Ondřej Neumajer

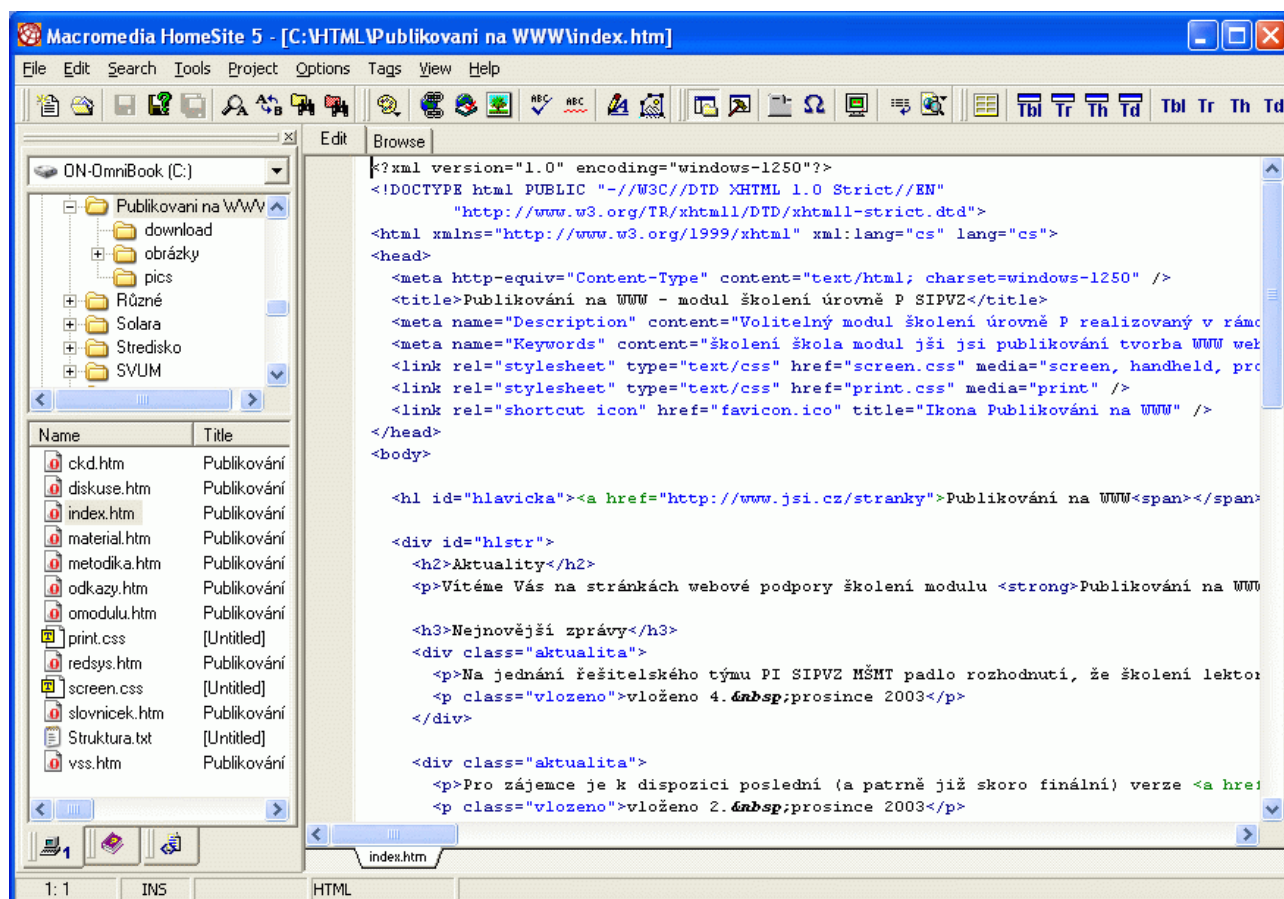
Obsah

O těchto materiálech aneb slovo úvodem...	2	Systém uživatelských rolí.....	8
Obsah.....	2	Modularita redakčních systémů.....	9
Web znamená „Je to na Internetu“.....	3	Publikování článků.....	11
Jak na vytváření stránek.....	4	Zapojení čtenářů – spolupracující komunita.....	12
WYSIWYG editor a editor kódu (X)		Uživatelský komfort.....	13
HTML, CSS.....	4	Výběr, cena a instalace.....	16
Export z textového editoru.....	5	Weblog.....	18
Redakční a publikační systém.....	6		

Web znamená „Je to na Internetu“

Jednou z nejpoužívanějších internetových služeb dneška je bezesporu World Wide Web (v překladu celosvětová pavučina). Místo tohoto dlouhého názvu se běžně používá termín web a pokud Vám někdo řekne „je to na Internetu“, pak má s největší pravděpodobností na mysli právě službu WWW. Tato služba, primárně sloužící pro předávání informací mezi vědeckými pracovníky ve švýcarském Centre Europeen pour Recherche Nucleare (Středisko jaderných výzkumů), byla vyvinuta již v roce 1989.

Přestože je podstata WWW od svého vzniku stále stejná, web se nevídaně rozšířil – nejen co se týče

Obrázek 1: Komerční editor kódu HomeSite firmy Macromedia. Autor musí ovládat na pokročilé úrovni značkovací jazyk (X)HTML, pomocí kterého se stránka vytváří.

rozsahu, ale i struktury obsahu. Webové stránky obsahující texty, obrázky, zvuky a video (dohromady označovány slovem multimediální) může dnes z webu běžně stahovat značná část populace obyvatel vyspělých států a web hraje důležitou úlohu nejen při komunikaci, ale také v obchodu, vzdělávání a vůbec v přeměně celé společnosti.

Vytvářet webové stránky není činnost intelektuálně nijak náročná. Pokud se člověk naučí na uživatelské úrovni ovládat počítač a procházet webové stránky (s oblibou se používá výraz surfovat), pak pro něj vytvoření jednoduché stránky nebude nijak obtížné. Problém většinou nastává, když se uživatel pustí do rozsáhlejších nebo „na efekty bohatších“ materiálů, které chce na webu zveřejnit. Stejně jako při psaní na papír, i v publikování na WWW existují určité ověřené postupy, zažitá pravidla a techniky, které je dobré ovládat. Jako se učíme psát perem do linkovaného sešitu od první

třídy základní školy stejně tak je třeba věnovat určitou pozornost pravidlům, která pro publikování textů na Internetu platí, a prostředkům, které umožňují tyto texty zveřejňovat.

Jak na vytváření stránek

Jednou z mnoha zásad publikování na WWW je: Buď konzervativní v tom, co poskytuješ; buď velkorysý v tom, co akceptuješ.

Existuje několik způsobů či technik, jak WWW stránky vytvářet a publikovat. V průběhu školení by si měl každý účastník prakticky vyzkoušet následující nejpoužívanější způsoby:

- a) WYSIWYG editor¹,
- b) editor kódu (X)HTML², CSS³,
- c) export z textového editoru,
- d) redakční a publikační systém (Content Management System – CMS), weblog (nebo též blog či internetový deníček).

Mohlo by se zdát, že běžný uživatel počítače nepotřebuje znát všechny výše popsané způsoby. Pokud ale chceme, aby uživatel pracoval s informačními a komunikačními prostředky efektivně (nebo se o to alespoň snažil), pak by měl být schopen sáhnout po nejvhodnějším a nejefektivnějším způsobu, jak nějaký text na Internetu zveřejnit. Každý, kdo bude publikovat na Internetu častěji, si časem osvojí svůj oblíbený prostředek a našim společným cílem je si ty nejběžnější prostředky přiblížit.

WYSIWYG editor a editor kódu (X)HTML, CSS

Alternativou ke zkratce WYSIWYG je „What You See Is What You Might Get“. Pokud je nějaká naděje, že by se mohla práce blížit ke konci, bude zkratka vysvětlována takto: „What You See Is What You Never Get“.

Vytváření webových stránek pomocí editoru typu WYSIWYG (například rozšířený komerční Microsoft FrontPage) nebo editoru kódu jazyka (X)HTML (někdy též nazývané strukturní editory), ve kterém je stránka zapsána, je předmětem mnoha publikací, knih a brožur. Některé z nich je možné nalézt v seznamu doporučené literatury (viz www.jsi.cz/stranky).

Hlavní doporučenou literaturou pro tuto oblast je text RNDr. Pavla Satrapy *Vytváření WWW stránek*, který byl vytvořen za účelem tohoto školení. V podstatě lze říci, že čtenář, který tuto pub-

-
- 1 Zkratka What You See Is What You Get znamená, že stránka psaná v takovémto typu editoru se zobrazuje už při psaní tak, jak bude (měla by) vypadat později v prohlížeči. (X)HTML kód je tak před uživatelem ukryt a není tedy potřeba jeho detailní znalost. Editory skrývající se pod takto odpudivé pojmenování jsou ve skutečnosti pro začínající autory WWW stránek velice jednoduché.
 - 2 HTML (HyperText Markup Language) je jazyk, pomocí kterého se zapisují WWW stránky. Vývoj tohoto jazyka byl zastaven a bude se odehrávat pouze na půdě jeho moderního nástupce XHTML (eXtensible Hypertext Markup Language). XHTML se od HTML příliš neliší. Pro zjednodušení je v této publikaci používána zkratka (X)HTML.
 - 3 Definice kaskádových stylů CSS z anglického Cascading Style Sheets předepisuje, jak bude výsledná WWW stránka vypadat.

likaci nastuduje (a pochopí), se stane velmi důkladně poučeným a proškoleným autorem WWW stránek. Velkým přínosem jsou doprovodná cvičení a především fakt, že text je primárně psán pro učitele.

Pro nastudování **nejdůležitějších, všeobecně platných pravidel vytváření WWW** bych doporučil zejména kapitolu č. 8 s názvem *Obecné pokyny pro vytváření stránek*. Tato kapitola totiž přesahuje oblast WYSIWYG editorů a editorů kódu a měla by být mantrou pro všechny autory publikující na WWW.

Export z textového editoru

Poslední verze známých kancelářských balíků (např. OpenOffice, 602PC Suite nebo Microsoft Office) umožňují export dokumentu do jazyka (X)HTML⁴. Tím se editory obsažené v těchto kancelářských balících stávají lákavým nástrojem pro ty, kteří chtějí co nejrychleji publikovat informace a na samotném provedení jim zas až tolik nezáleží.

Vytvořený textový dokument musí editor převést do příkazů značkovacího jazyka (X)HTML, a to

The screenshot shows the homepage of the 'PORTÁL JEDNOTY ŠKOLSKÝCH INFORMATIKŮ'. The header includes a logo and navigation links: 'O nás', 'Stanovy', 'Cíle', 'Formy členství', 'Příhláška', 'Kontakty'. A search bar is located in the top right. The main content area is titled 'Obsah' and lists several news items with dates and authors. A sidebar on the right contains sections like 'Sloupek', 'Kde to nejvíc ví?', and 'Nejčtenější články'. The page also features a login section on the left side.

Obrázek 2: Domovská stránka Jednoty školských informatiků (www.jsi.cz) vytvořená komerčním redakčním systémem XPress.

⁴ Bohužel, ani poslední verze zmíněných kancelářských balíků ještě neumějí korektně exportovat stránky do jazyka XHTML a tak je možné pouze vytvářet dokumenty v dnes již zastaralém jazyce HTML.

samozejmě není zcela jednoduché. Výsledkem jsou většinou stránky s rozsáhlým (X)HTML kódem, který obsahuje mnoho neoptimalizovaných a i nadbytečných informací. Naštěstí existují různé nástroje zdarma, které lze k optimalizaci výsledného kódu použít (např. TidyGUI nebo HTML Filter).

Pokud není původní dokument psán v souladu s pravidly tvorby elektronických dokumentů, pak je zcela jisté, že výsledná (X)HTML stránka všechny tyto odchylky od pravidel odhalí (například nevhodné používání zvětšeného písma pro nadpis místo použití správného stylu odstavce nebo vytváření mezer pomocí několika mezerníků za sebou).

Na druhou stranu se jedná o patrně nejjednodušší způsob vytvoření (X)HTML dokumentu, který je možné rovnou zveřejnit na nějakém webovém serveru. Uživatel se nemusí učit ovládat žádné nové programy, postačí mu jeho oblíbený editor.

Tento způsob vytvoření WWW stránky může být vhodný například v takovém případě, kdy je potřeba rychle zpřístupnit na webu nějaký složitější dokument obsahující hypertextové odkazy (nebo též linky – zpravidla podtržený text, na který je možné klepnout a přenést se na jinou WWW stránku) a který je k dispozici pouze ve formátu příslušného editoru. Obecně však lze zkonstatovat, že export editoru je spíše nouzové řešení a pro koncepční tvorbu stránek jej rozhodně nelze doporučit.

Na tomto místě by ještě mělo zaznít, že publikování na WWW není pouze otázkou vytvoření stránek, ale také umístění stránek na Internet. Toho lze dosáhnout několika způsoby (např. použitím samostatného programu, který pracuje s přenosovým protokolem FTP, některé editory tuto operaci zvládají samy). Tato oblast však u on-line redakčních systémů odpadá a je nad rámec tohoto textu.

Redakční a publikační systém

Nalézt jednoduchou definici redakčního a publikačního systému se zdá být výrazně těžší, nežli najít někoho, kdo vám jej bude chtít prodat.

V úvodu o redakčních systémech je třeba říci, že pojem *redakční* zdaleka neznamena, že jsou tyto systémy pro správu informací určeny pouze pro redakce. Pojem publikování na WWW se v podání redakčního systému stává velmi komplexní. Zdaleka zde nejde pouze o vytvoření nějaké WWW stránky. Redakční systémy jsou většinou složitější databázové systémy (složitější z pohledu programátorů, nikoli uživatelů), které umožňují celému týmu lidí sdílet informace přesně definovaným způsobem. Každý uživatel zastává z hlediska funkce redakčního systému určitou roli (například grafik, jazykový korektor, redaktor nebo šéfredaktor), a patrně proto se pro tento způsob publikování na WWW vžil termín *redakční systém*. Nevyužívají jej však pouze redakce on-line časopisů (tzv. e-zinů), často jsou například redakční systémy interním zdrojem informací pro zaměstnance velké firmy (tzv. intranet), oficiálními stránkami veřejných institucí nebo školní nástěnkou vysoké školy.

Anglicky se tyto systémy označují zkratkou CMS z *Content Management System*, v doslovném překladu systémy pro správu obsahu. Autorům textů **umožňují přenést pozornost z formy na obsah**, což je většinou přesně to, co od redakčních systémů autoři očekávají.

CLANKY: SLDUPEK: OBRAZKY: ANKETY: ADMINISTRACE: neumajer on-line
 Moje | Vsechny | Sdilene | Novy | Top50 | Vypis | Novy Vypis | Novy Vypis | Nova Prava | Sekce | Uzivatele | Info | Forum
 Xtalk | Xforum | Xmail | Xpres

Kriteria vyhledavani clanku
 Hotovo: - vse - Korektura: - vse -
 Zamknuto: - vse - Autor: neum Obsahuje:
 Publikovan: - vse - Mesic: - vse - Rok:
 - vse - ID: Sekce: - vse - Serad
 podle: ID sestupne Hledej
 Hotovo, nepubl. | Hotovo, korektura, nepubl. | Hotovo, bez korektury, nepubl.

0 10 20 30 Celkem: 35

5024.
Celostátní soutěž v prezentaci - hledáme garanty
 Aktuality JSI clanek cetlo: 19 lidi hotovo zamknuto ko
 Autor: neumajer delka: 3127 znaku korekturoval: ??? odpublikoval: neumajer
 vytvor: 29.11.2003 edit: 29.11.2003 korek: 00.00.0000 publik: 29.11.2003
 Poznámka:
 [editovat E] [smazat] [sefredaktor] [ukazat]

5014.
Kauza: Ztráta způsobilosti k výuce
 Výuka ICT clanek cetlo: 171 lidi hotovo zamknuto ko
 Autor: neumajer delka: 12881 znaku korekturoval: ??? odpublikoval: neumajer
 vytvor: 03.10.2003 edit: 03.10.2003 korek: 00.00.0000 publik: 03.10.2003
 Poznámka:
 [editovat E] [smazat] [sefredaktor] [ukazat]

5012.
Rozhovor s předsedou JSI v Učitelských novinách
 Aktuality JSI clanek cetlo: 69 lidi hotovo zamknuto ko
 Autor: neumajer delka: 123 znaku korekturoval: ??? odpublikoval: neumajer
 vytvor: 18.09.2003 edit: 18.09.2003 korek: 00.00.0000 publik: 18.09.2003
 Poznámka:
 [editovat E] [smazat] [sefredaktor] [ukazat]

5008.
Zpráva NKÚ o realizaci SIPVZ a reakce na ni
 SIPVZ clanek cetlo: 34 lidi hotovo zamknuto ko
 Autor: neumajer delka: 1557 znaku korekturoval: ??? odpublikoval: neumajer
 vytvor: 29.07.2003 edit: 13.08.2003 korek: 00.00.0000 publik: 29.07.2003
 Poznámka:

Uzivatele:
 Prihlaseny uzivatel: neumajer
 Vasich clanku: 35
 Vasich odpublikovanych clanku: 35

Obecne:
 Pocet sekci: 10
 Pocet sdilenych sekci:
 Celkem clanku: 95
 Vsech publikovanych clanku: 91

Nastaveni pro uzivatele neumajer
 Funkce: Šéfredaktor
 Povolene sekce: **Výukový SW**

Prava:
 Nastavení robota: **NE**
 Mazání článků: **VSE**
 Mazání obrázků: **VSE**
 Mazání anket: **VSE**
 Mazání sloupků: **VSE**
 Editace článků: **VSE**
 Editace obrázků: **VSE**
 Editace anket: **VSE**
 Editace sloupků: **VSE**
 Prohlížení článků: **VSE**
 Publikace článků: **VSE**

Obrázek 3: Neveřejná (interní) část webu www.jsi.cz. Toto rozhraní je umístěno na adrese, na kterou se dostanou pouze redaktori, kteří disponují příslušným jménem a heslem. V levé části jsou autorské články přihlášeného redaktora, v pravé všeobecné informace.

Ačkoli se jedná o složitější systémy vytvářené často celými týmy programátorů, z hlediska uživatelů jde spíše o méně náročný způsob publikování na webu.

Zatímco u ostatních technik publikování na WWW je nutné používat na osobním počítači nějaký specializovaný editor (program, aplikaci) pro vytvoření stránek a program pro přenos stránek na server, redakční systém funguje na principu klient-server. Na internetovém serveru je umístěn příslušný soubor textů (databáze článků), ke které se přistupuje pomocí webového rozhraní (webové stránky s formulářovými poličky) a autoři a návštěvníci potřebují na své straně pouze připojení k Internetu a webový prohlížeč (oboje je dnes součástí většiny osobních počítačů).

Ústředním obsahem každé WWW stránky vytvořené redakčním systémem je tzv. článek – text některého autora. Všichni autoři mají přístup k aktuálním informacím umístěným na serveru. Tím je například možné zajistit, že na zpravodajském serveru vycházejí články i v době, kdy je šéfredaktor na zahraniční cestě a ze svého notebooku nebo z internetové kavárny může bez problémů řídit celou redakci.

Systém uživatelských rolí

Obecná definice uživatelů: Jediná řeč, kterou ovládají všichni uživatelé, je neznalost.

Jednou z výhod redakčního systému je fakt, že umožňuje spolupráci více lidí. Zejména u rozsáhlejších webů (jako např. web vysoké školy) je nutné publikovat poměrně často značné množství článků a informací a bylo by neefektivní tuto činnost svěřit jedné konkrétní osobě. Práce lze tedy díky redakčnímu systému rozdělit. Každý uživatel má přesně definovaná práva a může vykonávat pouze ty operace, které mu byly svěřeny. Každý redakční systém nabízí jiné uspořádání uživatelských rolí (jednotlivé konkrétní redakční systémy se od sebe odlišují například právě hierarchií práv a uživatelských rolí).

Pro pochopení principu fungování je vhodné zdůraznit, že **každý web tvořený redakčním systémem má dvě „tváře“**. Jednu tvoří veřejné stránky umístěné na zapamatovatelné adrese určené běžným čtenářům. Druhou tvář je jakási interní „redakční místnost“, do které mají přístup pouze oprávnění autoři. Zde probíhají veškeré úpravy textů, korektury, nastavování atd. I tato tvář je samozřejmě tvořena běžnými WWW stránkami, její adresa bývá zpravidla složitější.

Můžeme si představit například tento jednoduchý systém uspořádání rolí:

- **redaktor** – jeho hlavním úkolem je psát články. Na tohoto uživatele musí být kladeny co nej-

APOLLO: PRAHA 12
Uživatel: oneumajer

PŘÍSTUPOVÁ PRÁVA

PŘÍRAZENÍ RUBRIK NASTAVENÍ UŽIVATELŮ

PŘÍRAZENÍ RUBRIK OBLASTI: PRAHA 12

Pro přiřazení určité rubriky **zaškrtněte** příslušné políčko.

Z regionu

Z orgánů městské části

Z úřadů a organizací

Ze zdravotnictví

Ze školství

Z kultury

Ze sportu, pro volný čas

Podnikání, soutěže, granty

Zpravodajství z celé Prahy

HLAVNÍ STRANA SPRÁVY
ODHLÁSIT

Obrázek 4: Každému uživateli je možné nastavit pouze některé rubriky, do kterých může přispívat. Ukázka pochází z komerčního redakčního systému APOLLO serveru městské části Praha 12 (www.praha12.cz).

menší nároky co se znalostí obsluhy redakčního systému týče. Redaktor se přihlásí svým uživatelským jménem a přiděleným heslem, do formuláře vyplní název článku, krátký perex (úvodní část článku, často psaná jako upoutávka), zadá rubriku, do které článek náleží a samozřejmě samotný článek. Poté pouze článek odešle příslušným tlačítkem a odhlásí se.

- **šéfredaktor** – po přihlášení se mu zobrazí všechny nové články, které jednotliví redaktoři do systému vložili. Přečte si je, opraví stylistické a gramatické chyby, klíčová slova pro pozdější vyhledávání a nakonec zadá datum a hodinu, ve kterou se má článek na veřejné adrese serveru objevit. Systém už sám zajistí, aby se tak stalo.
- **administrátor** – správce celého systému, který jej nainstaloval na server, nastavil vzhled, jednotlivé rubriky, práva uživatelů, atd. Nejvíce je spokojen, když jej šéfredaktor delší dobu nekontaktuje. Pro rutinní provoz serveru to ani není potřeba.

U složitějších projektů, kde rozpočet dovoluje vyšší výdaje a očekává se profesionální výstup, je redakce složena z více osob. Například to mohou být:

- **jazykový korektor** – každý článek musí nejdříve „projít jeho rukama“, teprve po jím provedené jazykové korektuře je možné článek zveřejnit.
- **grafik** – navrhuje design celého serveru a připravuje grafické podklady pro administrátora, popř. operátora.
- **operátor** – může se jednat o osobu, která má nižší uživatelská práva nežli administrátor a sestavuje dohromady v nějakém vnitřním jazyce příslušného redakčního systému jednotlivé šablony definující konečný vzhled serveru (v takovém případě zpracovává grafické návrhy grafika). Tento pracovník může například připravovat zařazení anket, rozesílání newsletteru (novinek formou emailu), atd.

Z principu je jasné, že ve skutečnosti se jednotliví lidé nemusejí nacházet ve stejné budově (ve skutečnosti se nemusejí ani osobně znát).

Modularita redakčních systémů

Další výhodou redakčního systému je tzv. modularita. Každá stránka webu se skládá z několika bloků, které jsou výstupem jednotlivých modulů. Každý modul má na starosti konkrétní úkol. Příkladem webu tvořeného pokročilejším modulárním redakčním systémem je Česká škola (viz obrázek č. 5).

Příklady nepoužívanějších modulů v redakčních systémech:

- diskusní fórum – čtenáři mohou vkládat vlastní komentáře k článkům
- anketa aneb hlasování
- aktualita – krátký sloupeček obsahující nějaký důležitý text
- náhodný text – např. vtip, citát dne, atd.
- reklama – zpravidla reklamní banner (proužek)
- fulltextové vyhledávání na serveru – hledání podle zadaného slova
- chat – on-line diskuse („pokec“)
- převzaté zprávy z jiného serveru

Reklama – dva reklamní proužky (bannery) a jedna textová reklama

Články – datum publikování, jméno autora, název, perex, diskuse

Vyhledávání – fulltextové vyhledávání v článkách

Přehled rubrik – každý článek patří tématicky do některé rubriky

Diskuse – přehled nově vzniklých diskusních fór

Krátké zprávy – zprávy přejímané odjinud (např. ČTK)

Obrázek 5: Modulární systém zpravodajského e-zinu Česká škola (www.ceskaskola.cz) realizovaný komerčním redakčním systémem MediaFaktory.

- odkazovník neboli rozcestník
- newsletter – zaslání novinek na email

Většina kvalitních systémů umožňuje sestavit web pouze z těch modulů, o které má šéfredaktor zájem. Navíc je možné rozvrhnout umístění jednotlivých bloků v rámci webové stránky podle vlastního přání. Cena komerčních redakčních systémů je často závislá na počtu použitých modulů.

Publikování článků

Murphyho počítačová definice: Čím naléhavěji potřebujete určitou internetovou stránku, tím pravděpodobněji už na serveru není.

Důležitým znakem redakčních systémů je skutečnost, že **každý zadaný článek náleží do určité tématické rubriky**. Např. výše zmíněný portál Česká škola má tyto rubriky: zprávy, školství, pedagogika, pracovní poradna, ICT ve škole (s podrubrikami výuka, správa a SIPVZ) a aktuálně z archivu. Zpravidla na začátku, při nastavování redakčního systému, definuje šéfredaktor tyto rubriky a jednotliví redaktori musejí později každý napsaný článek do některé rubriky zařadit. Šéfredaktor pak v rámci své šéfredaktorské práce rozhoduje o tom, zda článek skutečně tématicky do dané rubriky náleží. V opačném případě jej může ještě před zveřejněním přeradit jinam.

Šéfredaktor může **rozhodnout o tom, kdy a po jakou dobu bude článek zveřejněn**. V praxi se proto často používá takový postup, kdy šéfredaktor „naprogramuje“ systém tak, že každý den se na serveru objeví po půlnoci nový článek. Tímto způsobem lze dosáhnout stavu, kdy server automaticky každý den zobrazí něco nového, ačkoliv je správce jeho obsahu momentálně na dovolené.

Na titulní stránce serveru se zpravidla zobrazují nejnovější perexy článků ze všech rubrik. Po klepnutí na název rubriky se zobrazí pouze články, které do ní náleží. Tento zažitý způsob navigace společný většině redakčních systémů umožňuje efektivní procházení serveru čtenářem a šetří čas při vyhledávání požadovaných informací. Vytvoření vhodných rubrik je tak jeden z nejdůležitějších kroků, ovlivňující pohyb návštěvníků po stránkách.

LUPÁČOVKA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA LUPÁČOVA 1, PRAHA 3 – ŽIŽKOV

MENU Aktuální O škole Projekty Pro veřejnost Zájmová činnost Volba povolání

[Za kulturou] [Poezie z Lupáčovky] [Próza z Lupáčovky] [Up]

VYHLEDÁVACÍ CENTRUM

Nadpisy

hledej

FILTRY

- Úvodní stránka
- Aktuální
- O škole
- Projekty
- Pro veřejnost
- Ke stažení
- Důležité odkazy
- Děti pro vás
 - Za kulturou
 - Poezie z Lupáčovky
 - Próza z Lupáčovky
- Náповěda
- Zájmová činnost
- Akreditované středisko ICT
- Volba povolání
- Kronika

Medvědi z 2.A Pavla Čujanová, 28. 8. 2003

Ahoj! Chtěli bychom vám představit naši třídu 2.A. Máme své vlastní stránky, na které se můžete podívat [zde](#).

Na návštěvi ve 2.A Martin Suchopár, 28. 11. 2002

Podívejte se na nás, jak se učíme:

1. Denně sice píšeme diktát v hodinách českého jazyka, ale taky třeba hrajeme divadlo. Poznáte, co je to za pohádku? (foto č..1)
2. Při matematice se nám takhle kouří od hlaviček z matematických rébusů a oetizu. (...)

Sun Storm . info Vladimír Mach, 5. 3. 2003

Na těchto stránkách si můžete přečít o nových hrách, mobilních telefonech a dalších věcech. Adresa webu je sunstorm.info. Pokud by jste měli zájem podílet se na tvorbě tohoto webu, tak mě kontaktujte na můj ...

Fotogalerie z Anglie Vladimír Mach, 27. 9. 2002

Zde najdete galerii fotek z cesty do Anglie, které se účastnili žáci 7. ročníku. [Kliknutím sem se Otevře galerie](#)

7.B Jana Hrdlieková, 9. 4. 2003

Toto jsou naše nové stránky.

ŠVP 9.A Pavel Klinger, 24. 6. 2003

Paní učitelka Evanearová velmi výhodně zařídila pobyt ve Štoelských Hošticích. Objekt byl poizpusoben pro tělesni postižené děti. Areál byl velmi rozsáhlý a nabízel nám velmi hojně sportovní využití. Většinu volného času jsme trávili na řece Otavě na lod'k...

7.A Pavel Klinger, 16. 5. 2003

Toto jsou naše stránky.

5.A Pavel Klinger, 7. 11. 2001

Podívejte se na naše stránky. Jsou skvělé.

Kalendárium třídy 8.B Vedení školy, 26. 11. 2003

Stránky Kalendária 8.B najdete na adrese:
[Kalendárium 8.B](#)
[Kniha návštěv Kalendária 8.B](#)

Aktualizace těchto stránek již skončila!!!

3.C Vedení školy, 26. 6. 2002

I my jsme tady, žádné strachy! Více až na připravovaných stránkách! To bude něco!

obrazky Vedení školy, 0. 0. 2000

...

LOG-CENTRUM

Login:

Heslo:

Login

24011

hledej v Encyklopedii

CojeCo najdi

find it.

Type a word c

Encarta Concise Encyclopedia GO

ENCARTA PRESENTS

česká škola

© 2003 ZŠ Lupáčova
 tyto stránky zajišťuje redakční systém R.E.D.S

Obrázek 6: Redakční systém R.E.D.S. pro ZŠ Lupáčova (www.lupacovka.cz) vytvořil na zakázku školní počítačový správce (obrazovka pochází z prosince 2003). Ze zmínku stojí hierarchické dělení rubrik (sloupeček vlevo). Bohužel, z obrazovky není zcela patrné, že se momentálně nacházíme v sekci „Děti pro vás“.

Zapojení čtenářů – spolupracující komunita

Jednou z dalších výhod kvalitních redakčních systémů je **možnost zapojit do tvorby obsahu serveru samotné čtenáře**. Ačkoliv se to může zdát překvapivé, velice cennou vlastností, která určuje kvalitu webu, je komunita čtenářů, která se časem kolem serveru vytvoří. Čtenáři se mohou vyjadřovat v diskusních fórech pod každým článkem, a nejenže tím mohou poskytnout zpětnou vazbu

autorovi článku, ale mohou tím svůj názor zprostředkovat ostatním čtenářům webu. A netýká se to pouze klasických zpravodajských serverů. Modul pro tvorbu diskusí proto nechybí v žádném kvalitnějším redakčním systému.

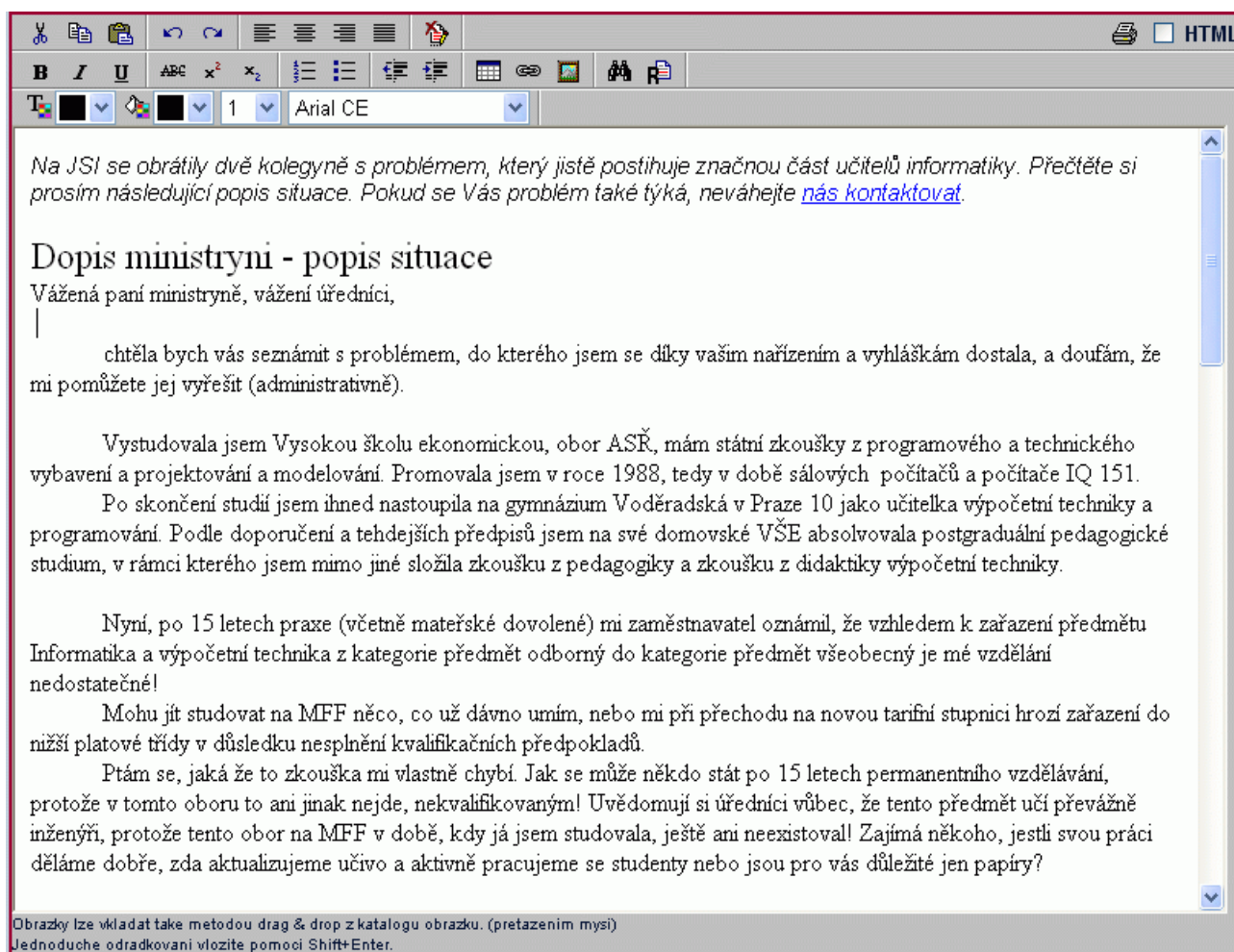
Diskusní fórum ke článku		Poslední příspěvek 2.12. 2003 6:51:33	
Příspěvek	Jméno	Datum	
Jsme dál...	☐ Marek	2003-11-15 19:13:10	
└Re: Jsme dál...	☐ Kverulant	2003-11-19 17:01:33	
Ako to vlastne je	☐ Peter Petrik	2003-11-15 22:03:18	
└Re: Ako to vlastne je	☐ David Hawiger	2003-11-16 08:24:26	
└Re: Ako to vlastne je	☐ Ondřej Neumajer	2003-11-16 12:33:21	
└Re: Ako to vlastne je	☐ tvi	2003-11-18 10:02:19	
└Re: Ako to vlastne je	☐ Jozef Mačo	2003-11-19 14:11:00	
└Re: Ako to vlastne je	☐ Lubomir S.	2003-11-19 16:26:33	
└Re: Re: Ako to vlastne je	☐ Vladimír Zahoransky	2003-11-19 21:28:52	
└Re: Ako to vlastne je	☐ Eva Hlavata	2003-11-19 21:15:45	
└Re: Ako to vlastne je	☐ Branislav Imre	2003-11-20 08:01:57	
Pocitac je dobry sluha ale zly pan 111	☐ Vladimír Zahoransky	2003-11-17 14:11:29	
Slovensko versus Cesko	☐ David Hawiger	2003-11-20 09:43:27	
Nelze srovnávat nesrovnatelné	☐ Oldřich Suchoradský	2003-11-22 14:32:48	
└Re: Nelze srovnávat nesrovnatelné	☐ Ondřej Neumajer	2003-11-22 23:39:58	
└Re: Re: Nelze srovnávat	☐ Oldřich Suchoradský	2003-11-23 07:04:19	
└Re: Re: Re: Nelze	☐ Jan Wagner	2003-11-24 18:10:35	
└Re: Re: Re: Re: Nelze	☐ Oldřich Suchoradský	2003-11-24 19:25:34	
└Re: Re: Re: Re: Re: Re:	☐ Integrator	2003-11-24 19:57:26	
└Re: Re: Re: Re: Re: Re:	☐ Mirek	2003-11-28 22:26:17	
└Re: Re: Re: Re: Re:	☐ tvi	2003-11-30 23:48:19	
└Re: Re: Re:	☐ Mirek	2003-12-02 06:51:33	
└Re: Nelze srovnávat nesrovnatelné	☐ Jan Wagner	2003-11-24 18:00:57	

Obrázek 7: Strukturované diskusní fórum ke článku na České škole

Na obrázku č. 7 ukázka přehledu diskusních příspěvků pod jedním článkem, který vyšel na serveru Česká škola. Za zmínku stojí typická „vláknovitost“ této diskuse – pokud čtenář reaguje na již zveřejněný diskusní příspěvek, je automaticky téma jeho příspěvku pojmenováno podle tohoto tématu a na začátek je přiřazeno „Re:“ (z anglického reply, odpověď). Pro zvýraznění jsou v přehledu příspěvků čtenářů tato vlákna diskuse ještě odsazena vpravo.

Uživatelský komfort

Důležitou vlastností, která rozlišuje jednotlivé redakční systémy od sebe, je **uživatelský komfort**

Obrázek 8: WYSIWYG prostředí pro psaní článku v komerčním redakčním systému XPress.

při správě systému. Tím je míněn interní redakční prostor, kam mohou pouze registrovaní autoři. Toto prostředí musí umožňovat provádět pouze operace, které má uživatel zastávající určitou roli v redakčním týmu povoleny. Nesmí mu dovolit změnit nastavení, na která nemá právo (nejlépe je tyto funkce uživateli vůbec nezobrazovat). Tím se samozřejmě eliminují nechtěné zásahy neznalých uživatelů, a samozřejmě i zásahy záměrné.

Pro autory článků – redaktory – je velice důležité, jaké prostředí na vkládání článků mají k dispozici. Ze skupiny rolí, které v redakčním systému existují, jsou uživatelé v roli redaktora většinou tou nejméně odborně zdatnou skupinou (ve smyslu informační gramotnosti a práce s počítačem). Některé redakční systémy nabízejí WYSIWYG prostředí komfortem téměř shodné s klasickým textovým editorem (viz například obrázek č. 8). Šťastní uživatelé těchto redakčních systémů mohou vytvořit článek ve svém oblíbeném editoru a poté jej pomocí schránky přenést do formuláře příslušné webové stránky. Struktura přeneseného textu (styly nadpisů, vlastnosti odstavců, zvýrazněné písmo, atd.) zůstane zachována.

U některých redakčních systémů naopak není možné formátovat text pomocí WYSIWYG rozhraní, tedy například používat ikonky, na které jsme zvyklí z textových editorů. V takovém případě je nutné, aby autor ovládal specifické prostředky, které příslušný redakční systém nabízí pro formátování textu. Nejčastěji jsou to přímo značky jazyka (X)HTML (viz například obrázek č. 9).

Editace článku

Volací link článku	<input style="width: 90%;" type="text" value="2003101202"/>
Titulek článku	<input style="width: 90%;" type="text" value="Komunitní vzdělávání v kostce"/>
Úvod	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 100px;">Komunitní vzdělávání v kostce</div>
Hlavní text	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 150px;">Modřanská základní škola s rozšířeným vyučováním cizích jazyků je školou komunitní. Komunitní škola je otevřena i veřejnosti, které poskytuje zázemí pro nej? různější aktivity. Mezi ně lze zařadit pořádání kurzů, které mají vzdělávací, kulturní, sociální a rekreační charakter. Kurzy KVC probíhají v odpoledních a ve? černých hodinách, v různých částech školní budovy. Ve školním roce 2002/2003 jsme otevřeli 50 kurzů, které byly plně obsazené. Rozšířila se klubová činnost. Funquie zde dětský klub Feferonka, Internetový klub,</div>
phpRS značky	☒ Ano ☐ Ne
Téma	<input style="width: 90%;" type="text" value="Komunitní centrum"/>
Zdroj článku	<input style="width: 90%;" type="text"/>
Datum vydání	<input style="width: 90%;" type="text" value="2003-10-12 22:23:17"/> RRRR-MM-DD HH:MM:SS
Datum stažení ¹⁾	<input style="width: 90%;" type="text" value="2003-10-22 22:23:17"/> RRRR-MM-DD HH:MM:SS
Autor	<input style="width: 90%;" type="text" value="neumajer"/>

Obrázek 9: Vložení článku ve volně šiřitelném redakčním systému phpRS. Všimněte si (X)HTML značek `` a ``, které musí redaktor do článku vložit, aby dosáhl **tučného písma**.

Některé systémy používají vlastní formátovací značky. Například volně šiřitelný redakční systém Plone nabízí pro formátování textu tyto značky:

- `*italics*` – slovo ohraničené hvězdičkami bude v článku zobrazeno *kurzívou*
- `**boldface**` – slovo mezi dvojicemi hvězdiček bude **tučné**
- `_underline_` – slovo mezi podtržítky bude podtrženo

WYSIWYG rozhraní používané v redakčních systémech s sebou přináší i komplikace. V praxi jsem se bohužel nesetkal s redakčním systémem, který by korektně vzhledem k standardům WWW převedl zapsaný text do jazyka (X)HTML. Navíc není většinou možné zobrazovat WYSIWYG roz-

hraní v alternativních webových prohlížečích, a proto je redaktor nucen používat majoritní Internet Explorer firmy Microsoft. Další významnou vlastností redakčních systémů s WYSIWYG rozhraním je skutečnost, že tyto editory nelze získat zdarma (například jako freeware nebo pod licenci GPL).

Pokud hovoříme o uživatelském pohodlí, je nutno poznamenat, že dobrý redakční systém poskytuje komfortní uživatelské prostředí nejen redaktorům, ale uživatelům všech rolí. Důležité je, aby i administrátor měl možnost nastavovat celý redakční systém z prostředí svého oblíbeného internetového prohlížeče a nemusel tedy procházet zdrojové kódy skriptovacího jazyku, ve kterém je redakční systém napsán.

Výběr, cena a instalace

Volba vhodného redakčního systému je velice důležitý krok, který je nutné dobře promyslet. Na výběru by se rozhodně měl podílet nejen budoucí správce (administrátor) ale také budoucí uživatelé (redaktoři, popř. i čtenáři).

Je nutné počítat s tím, že samotná pořizovací cena systému nemusí (a zpravidla také není) tou největší položkou v celkových nákladech na provoz. Mezi další položky, se kterými je nutné počítat v celkových nákladech, patří například:

- hardware – počítač, na kterém redakční systém pracuje
- konektivita – připojení počítače k Internetu
- instalace – kdo systém na počítač nainstaluje a prvotně nastaví
- správa – kdo bude systém udržovat při chodu, monitorovat provoz a řešit případné problémy
- rozšiřování – již po krátké době se ukáže, jak šťastnou ruku jste měli při výběru vhodného systému. Zejména provoz rozsáhlejších webů časem vyžaduje další funkce, popř. moduly.
- zálohování – ztráta dat způsobená závadou na hardwaru nebo lidskou chybou je velice nepříjemná záležitost, a proto je nutné databázi článků jednou za čas nějakým způsobem zálohovat
- dostupnost dokumentace systému, návodů, manuálů (nejlépe v českém jazyce)
- zaškolení redaktorů

Pro příznivce svobodných řešení mám dobrou zprávu – mnoho redakčních systémů je možné získat z Internetu zdarma. Takové systémy jsou vytvářeny nadšenými jednotlivci nebo celými týmy programátorů, kteří se často znají pouze prostřednictvím Internetu. Díky Internetu je běžné, že autoři volně šiřitelných redakčních systémů žijí v různých lokalitách a často i kontinentech. Například u volně šiřitelného redakčního systému PHP-Nuke jsem napočítal neuvěřitelných 55 týmů autorů ze šesti světadílů, kteří se nějakým způsobem podílejí na vývoji a distribuci tohoto rozšířeného redakčního systému.

Velmi důkladně se výběru vhodného redakčního systému z hlediska ceny a výkonu věnuje publikace zmíněná v kapitole *O těchto materiálech aneb slovo úvodem* společnosti Ariga.

Obrázek 10: Odkazy na autorskou komunitu redakčního systému PHP-Nuke z www.phpnuke.org

K instalaci on-line redakčního systému je zapotřebí zpravidla zajistit⁵:

- webový server – zpřístupňuje obsah zájemcům z Internetu,
- databáze – slouží k ukládání příspěvků, článků,
- skriptovací (programovací) jazyk – vytváří webové rozhraní, zprostředkovává přístup do databáze a je vlastně prostředníkem mezi serverem, databází a návštěvníkem stránek.

Všechny tři výše uvedené programy musejí být nakonfigurovány pro vzájemnou spolupráci. Tuto činnost je třeba svěřit do rukou odborníka. Podrobnější popis této problematiky je nad rámec této publikace.

Pro účely využití redakčních systémů ve školství je důležitá informace, že kvalitní redakční systémy, včetně tří výše uvedených programů, lze zdarma získat na Internetu. To je také cesta, kterou zájemcům o publikování na WWW vřele doporučuji. Existují však i jiné modely provozování redakčních systémů. Například veškeré technické zázemí provozuje nějaká firma a redaktori a šéfredaktor se starají pouze o obsahovou náplň stránek. Popsaný způsob služeb je samozřejmě založen na komerčním přístupu a je nutné za něj platit.

5 Nejběžnější je takzvaná **triáda** v kombinaci volně šiřitelných produktů: server Apache , databáze MySQL a PHP.

The screenshot shows the top navigation bar of the Lidé.cz website. The logo 'LIDÉ CZ' is on the left, with a small profile picture of 'neumajer' on the right. The navigation menu includes 'Chat', 'Forum', 'Srazy', 'Blogy', 'Vzkazník', 'Přátelé', 'Nastavení', and 'E-mail'. Below the menu is a horizontal list of links: 'Úvod', 'Napsat příspěvek', 'Výpis příspěvků', 'Kategorie', 'Nastavení blogu', 'Design (css)', 'Fotografie', and 'Odhlásit se'.

BLOG

- [- Napsat příspěvek](#)
- [- Úvod](#)
- [- Napsat příspěvek](#)
- [- Výpis příspěvků](#)
- [- Kategorie](#)
- [- Nastavení blogu](#)
- [- Design \(css\)](#)
- [- Fotografie](#)
- [- Ukázat blog](#)
- [- Fórum - blogy](#)

Nový příspěvek

Publikovat:

Titulek:

Perex:

Kategorie:

Editor
HTML kód
Náhled

Jak je vidět výše, tento systém umožňuje využívat *pokročilejší možnosti formátování* textu pomocí jednoduchého **WYSIWYG editoru**.

To není nikterak běžné.

Bohužel, opět je nutné používat prohlížeč [Internet Explorer](#).

Naše služby: [Auto](#) - [Banka](#) - [Dovolená](#) - [Letenky](#) - [E-mail](#) - [Firmy](#) - [Horoskop](#) - [Internet](#) - [Lidé](#) - [Kultura](#) - [Lištička](#) - [Mapy](#) - [Ilovinky.cz](#) - [Peníze](#) - [Počasí](#) - [Práce](#) - [Sreality.cz](#) - [Reklama](#) - [Slovník](#) - [Smobil.cz](#) - [Televize](#) - [WWW stránky](#)

Copyright (c) 1996 - 2003 Seznam.cz, a.s. Všechna práva vyhrazena. All rights reserved.
[Seznam](#) - [technická podpora](#)

Obrázek 11: Blogovací systém Lidé.cz. Zajímavostí je možnost přepínání mezi psaním příspěvku pomocí WYSIWYG editoru a (X)HTML kódu.

Weblog

Ačkoliv lze weblogy právem považovat za specifickou podmnožinu CMS, je jim vyhrazena samostatná kapitola. V poslední době se jedná o velmi frekventovaný pojem, který přináší nové světlo nejen do elektronických publikačních systémů, ale svým masovým nasazením také do značné míry zasahuje jako zvláštní fenomén do zpravodajství. Pro naše účely je důležité, že **weblogovací systémy jsou pro uživatele velice jednoduché a široce dostupné.**

Weblog – nebo též zkráceně blog – je internetový deníček. Jedná se o často aktualizovanou webovou stránku osobního nebo odborného charakteru. Na titulní stránce weblogu jsou publikována zpravidla kratší, chronologicky seřazené příspěvky. Autorem weblogu může být jednatlivec nebo skupina.

S o v a v s í t i
Články, rady a novinky pro webmastery, webdesignéry a informační architektky

o [Úvod](#)
• [Weblog](#)
o [Archiv](#)
o [Registrace](#)
o [Nástroje](#)
o [Odkazy](#)
o [Služby](#)
o [Spolupráce](#)

Hledej:
Kde hledat
v Sově
všude
Hledej

Zde hledá [Jyxo](#).

Weblog pro webmastery a webdesignéry
13. 12. 2003

Udělátkovník Christiny Wodtke
S výborným nápadem přišla *Christina Wodtke*. Založila samostatný weblog [Widgetopia](#) (udělátkovník), do kterého zaznamenává nejružnější webová udělátka (ikony, vyhledávací formuláře, přepínače písma, atd.), na něž při cestách webem narazí. Každý zaznamenaný prvek zároveň stručně komentuje z pohledu použitelnosti a informační architektury. (via [About weblog](#))

Marek Prokop, 13. 12. 2003 16:16, [Trvalý odkaz](#), [Pošli komentář](#)

Seznam prohledává český web Jyxem
[Seznam](#) začal pro fulltextové prohledávání českého webu používat vyhledávací stroj [Jyxo](#) místo dosavadního Googlu. Informuje o tom [DigiWeb](#), kterému to potvrdil mluvčí Seznamu *Tomáš Fiala*. Google nadále na Seznamu obstarává prohledávání světového webu. Databáze, kterou Jyxo na Seznamu používá, se liší od databáze samostatného Jyxa a odlišné jsou proto i výsledky stejných dotazů.

Optimalizace českých stránek pro vyhledavače se tak stává opět o něco těžší, neboť již existuje pět významných fulltextových vyhledavačů s různými výsledky:

- Google.com
- Seznam/Jyxo
- Centrum/Morfeo
- Atlas/Jyxo
- Jyxo (včetně portálů Zooho a Quick)

Marek Prokop, 13. 12. 2003 13:03, [Trvalý odkaz](#), [Pošli komentář](#)

Bez komentáře

- [Open Directory Project](#) neboli DMOZ
- [The Importance of Good Copy](#)
- [They're Searching So Why Aren't They Buying?](#)
- [Search Engine Marketing Has Just Grown Up](#)
- [XML Trusted Feeds - They're Not for Everyone](#)
- [Automated Email From Websites to Customers](#)

Zdroje

České blogy

- [Yuhůův weblog o webu](#)
- [Petr Staníček](#)
- [Vít Dlouhý](#)
- [conBLOG](#)
- [About weblog](#)
- [Nitroblok](#)
- [Weblog Mraveniště](#)
- [Daqblog](#)
- [Medvídek Pů - Webdesig](#)
- [Lupa: zprávičky](#)

Zahraniční blogy

- [Jeffrey Zeldman](#)
- [Craig Salla](#)
- [Simon Willison](#)
- [Meryl Evans](#)
- [ia/](#)
- [Digital Web News](#)
- [Shirley Kaiser](#)
- [Ordinary-Life](#)
- [WebgraphiC](#)
- [Todd Dominey](#)
- [Doug Bowman](#)

Obrázek 12: Jeden z nejnavštěvovanějších českých odborných weblogů zabývajících se tvorbou WWW stránek z pohledu informační architektury.

Jednotlivé příspěvky (u weblogů se jim neříká články, ale spoty) zpravidla nejsou děleny tématicky do rubrik. Každý spot je nadepsán titulkem a pod každým spotem je kromě času publikování a jména autora uveden i tzv. permalink, neboli trvalý odkaz. Jedná se o velmi chytrý prostředek, pomocí něhož je možné odkazovat (linkovat z vlastních stránek) na konkrétní spot, ačkoliv již není na titulní stránce příslušného weblogu. Technické řešení je například takové, že každý spot je automaticky uložen do samostatného (X)HTML souboru, který je umístěn ve složce (adresáři) nazvané podle data publikování. Například adresa silvestrovského spotu Sovy v síti bude už navždy umístěna na adrese <http://sovavsiti.cz/weblog/2003/12/31.html>.

Z hlediska obsahového je největší odlišností od klasického zpravodajství **subjektivita weblogů**, kterou si masmédiá nemohou dovolit. Blogeré píší své weblogy nezištně, nejsou za ně honorováni, a tudíž mohou své názory zveřejnit bez cenzury nebo loajality k zaměstnavateli.

Za kolébku weblogů jsou považovány Spojené státy americké, kde se první weblogy objevily již v roce 1997. Velký boom zpravodajských weblogů nastal v roce 1999, kdy byly spuštěny první ve-

řejné blogovací systémy nabízené veřejnosti zdarma. V České republice se veřejné blogování masověji rozšířilo v roce 2002.

Weblog ovšem není pouze webová stránka, která je nabízena čtenářům. Tento termín označuje i systém, kterým se stránka spravuje. Veřejně přístupné blogovací systémy nabízené zdarma umožňují velice jednoduchou registraci, ve které si blogger zvolí jméno a přístupového heslo. Veškeré další administrativní úkony prováděné bloggerem (jakýmsi šéfredaktorem blogu) se provádějí výhradně prostřednictvím internetového prohlížeče. Weblogovací systém a výsledná stránka jsou umístěny na veřejně dostupném serveru hostitele, který jej provozuje na vlastní náklady (například bloguje.cz, lide.cz, buh.cz, bohyne.cz).

Existuje i jiný přístup, který zavedl a i nadále provozuje jeden z prvních veřejných blogovacích systémů – americký Blogger. V jeho pojetí autor weblogu vkládá, upravuje a případně ruší nové příspěvky prostřednictvím webového rozhraní na adrese <http://new.blogger.com/>. Výsledná stránka ale vznikne tak, že systém Blogger vygeneruje na základě zadaných příspěvků titulní stránku weblogu spolu s archivními stránkami a všechno pak přenese prostřednictvím protokolu FTP na vlastní server blogera. Majitel blogu tak musí disponovat webhostingem (prostorem, kde může vystavovat své WWW stránky) s FTP přístupem, jehož uživatelské jméno a heslo svěří Bloggeru.

Výhodou přístupu systémů pracujících na principech Bloggeru je, že samotné stránky je možné mít umístěné na jakékoliv adrese, například na vaší vlastní doméně (př. <http://www.koubovi.cz/>). Oproti tomu veřejné on-line blogovací systémy umožňují zobrazovat bloggerské příspěvky pouze v jejich doméně v příslušné složce (například weblogovací systém Lidé.cz používá pro weblogy adresu ve tvaru <http://blog.lide.cz/uzivatel>).

Zkušenější uživatelé mohou využít služeb některého volně šířeného weblogovacího systému, který pracuje (z programového hlediska) na podobných principech jako dříve popsáné redakční systémy (databáze, skriptovací jazyk a webový server). Příkladem může být systém Bloxy⁶.

Každý blogovací systém disponuje jinými vlastnostmi a jinými způsoby administrace. Některé například umožňují vkládat příspěvky také prostřednictvím krátkých textových zpráv SMS. Vzhledem k nulové finanční náročnosti rozhodně doporučuji vyzkoušet si některý systém osobně. Odkazy na

V českém jazyce u neživotného maskulina s velárním finálním konsonantem v plurálovém lokálu g alternuje v z a terminuje formantem *-ich* (o katalozích a weblozích). V ostatních pádech potom slovo *weblog* bude vypadat následovně:

<i>Pád</i>	<i>Jednotné číslo</i>	<i>Množné číslo</i>
1.	weblog	weblogy
2.	weblogu	weblogů
3.	weblogu	weblogům
4.	weblog	weblogy
5.	(weblogu)	(weblogy)
6.	weblogu	weblozích
7.	weblogem	weblogy

Slovo blogger se pak píše s dvěma g, protože slovo je přežaté z angličtiny, kde platí, že u krátkých jednoslabičných slov se zdvojuje poslední souhláska, kdykoli je k ní připojena přípona. Zdvojení tedy platí i pro blogging. Totéž pravidlo se uplatní ve slovech v angličtině odvozených od slova *weblog*, neb toto se skládá ze dvou slov, z nichž to druhé, *log*, je také tvořeno jednou krátkou slabikou. V odvozených českých slovech se souhláska nezdvojuje (blogaři, blogování).

Zdroj: Weblog Sova v síti

http://www.sovavsiti.cz/weblog/2002_12_08_ba.html

Obrázek 13: Skloňování slova *weblog*

⁶ Ve skutečnosti systém Bloxy nepoužívá databázi, ale jednotlivé příspěvky jsou ukládány jako samostatné textové soubory.

nejznámější weblogovací systémy lze nalézt na webové podpoře tohoto modulu.

Rada od Steva Kruga pro použitelný web: Zbavte se poloviny slov na každé stránce. A potom se zbavte poloviny z toho, co zbylo.
